

Høringsuttalelse om utbygging av Garbergselva

Høringsuttalelsen er skrevet på vegne av elvepadlemiljøet i Norge, Trondheim Kajakklubb og NTNUI Padling.

Bakgrunn

Norge er kjent for sine frittrennende elver og fosser, og betraktes som et Eldorado innenfor elvepadlesporten. Garbergselva har lenge blitt brukt av lokale og internasjonale padlere og er ført opp i flere guidebøker.

Garbergselva er en dagstur fra Trondheim hvor en finner et av Norges mest aktive elvepadlemiljø.

Omfang av padling i Garbergselva

Elva ble padlet første gang i 1999 og er en av de lokale elvene som er lett tilgjengelig for padlere fra Trondheim. Det er vanskelig å få et nøyaktig tall på aktiviteten i elva, men vi anslår at antall personer som padler elva ligger et sted mellom 50 og 100 per sesong.

Garbergselvas verdi for elvepadling

Garbergselva er en elv av stor verdi for elvepadling da den er blant de mest egnede elvene for idretten i Trondheimsområdet. Elva byr på flotte naturopplevelser og et variert innhold av stryk. Graderingssystemet for elvers vanskelighetsgrad er på en skala fra 1-6, der 1 er enkleste og 6 er vanskeligste. Garbergselva ligger på en 3-4 og egner seg spesielt godt for padlere som har kommet forbi nybegynnerstadiet og ønsker større utfordring. Garberg er derfor en flott ressurs for læring og mestring, og har stor betydning for utvikling og videreføring av idretten.

Hvilke padlestrekninger berøres av den foreslåtte utbyggingen?

Padling i Garbergselva foregår fra Vekta og ned til og med Kjelstadfossen.

Kjelstadfossen er det som betegnes som "take-out" for padlestrekningen da det er der man avslutter turen og tar av elva. En "take-out" skal være en egnet plass for å avslutte turen. Kjelstadfossen er en trygg og fin plass å avslutte turen da elva breier seg ut og går saktere. Selve Kjelstadfossen blir også padlet, og brukes som en øvingsplass for å øve på fossepadling. Padlere oppsøker altså enkelte ganger kun fossen uten å padle hele strekket, dette for å padle den gjentatte ganger.

Kjelstadfossen er også den nærmeste og lettest tilgjengelige fossen i nærområdet rundt Trondheim.

Området rett nedenfor fossen har en høy konsentrasjon av det vi kaller surfebølger og surfehull. Dette er formasjoner som er høyt ansett av elvepadlere til både lek og læring. Disse formasjonene er svært viktig for læring og forståelse av trygg ferdsel på elvene. Trondheimspadlerne har nettopp mistet den høyt ansette og eneste surfebølgen med svært nær tilknytning til Trondheim. Den lå under Sluppenbrua, og gikk tapt da underlaget under brua ble utbedret og fylt med stein i 2017.

På grunn av dette er området under fossen i Garberg det eneste i området trondheimspadlerne har igjen av slike formasjoner med høy kvalitet i Trøndelag. Et tap av disse vil være svært tungt å bære for elvepadlere i området.

Garbergselvas verdi i et folkehelseperspektiv

Elvepadling består av både friluftsliv og fysisk aktivitet, noe som er anbefalt av folkehelseinstituttet og er sentralt i det å opprettholde god helse. Friluftsliv i seg selv brukes til flere formål, deriblant stresshåndtering. For den gruppen mennesker som bedriver elvepadling vil det være essensielt å kunne oppsøke urørte elver for å få denne effekten.

Vi ønsker også å påpeke en undersøkelse gjort av World Wildlife Fund (WWF), der de spurte 6000 deltakere om hvilke naturopplevelser de var redd for å miste. I undersøkelsen ble blant annet frittrennende elver og intakt natur nevnt, noe en eventuell utbygging vil stritte imot.

At elven renner fritt er av stor verdi for helsemessige årsaker, da elvepadling regnes som en friluftaktivitet og ekstremsport som gir store opplevelser og glede til et stor spekter av mennesker. Vi vil også fremheve viktigheten av å ha ei litt mer avansert elv tilgjengelig, da dette byr på større utfordringer og glede for brukerne og gjør at de kan utvikle seg som padlere. Jo større utfordringer du får innen ekstremsport, jo mer adrenalin produseres naturlig i kroppen. Det må videre utdypes at elvepadling gir de ovennevnte opplevelser på alle nivå, da Garberg ei variert elv med varierende utfordringer og opplevelser.

Å tenke på ved eventuell utbygging

- Kjelstadfossen er eneste mulighet for ha "take-out" grunnet at elva ligger utilgjengelig i et juv fram til det punktet, noe som gjør det å avslutte turen tidligere både utrygt og krevende. Det er derfor viktig at take-out bevares slik som det er i dag. Ingenting av terrenget rundt mølla burde endres, slik at det er lett å komme seg frem for padlere med utstyr og eventuelt lett tilgang til elva om noen skulle være skadet og ha behov for hjelp til transport ut.
- Blir det gitt konsesjon til utbygging av kraftverk, er ikke Kjelstadfossen lengre padlebar. Dette selv med minstevannføring.

- Er eventuelt kraftverk vil være et overgrep på en ellers urørt elv og naturområde. Da elvepadling bygger på grunnleggende friluftslivs-prinsipp vil det å møte en demning av betong midt i elvestrekket ødelegge opplevelsen og vil kunne føre til mindre deltakelse av elvepadling i elven.
- Ved en eventuell utbygging vil vannmåleren "Kjelstad" miste sin effekt. Elvepadlere bruker denne måleren til å avgjøre om vannføringen er passende. Denne må flyttes ovenfor og gjøres tilgjengelig på Internett.
- Vi mister også lekeplassen vår under Kjeldstadfossen med surfehull og surfebølger, som er det nærmeste vi har, etter vi i 2017 mistet surfebølgen vår under Sluppenbrua. Det blir derfor færre muligheter for å utvikle sine padleferdigheter i distriktet, noe padlemiljøet i Trøndelag blir å lide av.

Oppsummering

Vi er imot denne utbyggingen da inngrepet berører ei dyrebar, frittrennende elv. Strekningen fra Kjinnbyttfossen helt ned til Kjelstad bør bevares. Svært mange gode padleelver i Norge er allerede blitt utbygd, og vi ønsker at fremtidige generasjoner skal ha tilgang på fine padleopplevelser i sitt nærmiljø. Det må utvises aktsomhet ved anlegging av rørgate med tanke på sprengstein og trær som kan havne i elva og utgjøre en stor risiko for personer som ferdes på elva.

Skrevet og utformet av:

Guro Bratbakk, representant Trondhjems Kajakklubb

Jack Hembre McDonald, representant Sogndal Elvepadleklubb

Med støtte fra:

Frode Vassenden, Leder Trondhjems Kajakklubb

Tom Arne Brandvold, Elvesjef Trondhjems Kajakklubb

Snorre Wågå Solem, Leder NTNUI padling

Vedlagt ligger et utdrag fra elveguiden til Tore Nossum som beskriver Garbergselva.

